

6: Tama rāua ko Koro Tame

Ngā Kiripuaki

TAMA

KORO TAME

HURI

Kāpeka: Ka noho a koro Tame ki te taha o Tama. Ka pātai a Tama.

TAMA:

Koro, he aha i uaua ai te ao o te Māori i ngēnei rā?

KORO TAME:

Whū! Kātahi nā te pātai! Ko te mea kē, kua roa a Ngāi Māori e noho whenua kore ana, e noho kāinga kore ana. I tīmata i te raupatutanga o ngā whenua Māori i muri i ngā pakanga o Aotearoa. Ka haere mai ngā hōia, ka whawhai ki ō tātou mātua tūpuna. He nui o tātou i mate. Engari, kāore tātou i hinga i te rau o te patu. I hinga kē tātou i te rau o te pene.

TAMA:

I te rau o te pene? He aha tērā e Koro?

KORO TAME:

Ko te rau o te pene ngā mahi tuhituhi a te Kāwanatanga ki te whakatau i ngā ture whenua Māori. Nō reira, kāore ngā whenua i riro i te pakanga. I riro kē i ngā kōti, i te wāhi i tuhia ai ngā ture.

TAMA:

Wī, nē hā e Koro? Nō reira mēnā i riro ngā whenua i te rau o te pene, ka pēwhea te whakahoki i ngā whenua ki ngā iwi?

KORO TAME:

Tino koi tō hinengaro boy! Koirā te mahi a Te Puea Hērangi i tōna wā. He whawhai ki te Kāwanatanga kia whakarite ture kia murua ngā hara o te kāwanatanga, kia whakahokia mai ngā whenua Māori ki te iwi.

TAMA:

Wow Koro. I toa a Te Puea i tōna whawhai?

KORO TAME:

Āe, i toa ia roto i ngā tau 1940. Ā, i te tau 1995 i toa anō a Waikato i te whawhai kia whakahokia mai ngā whenua. Ko te whenua e noho nei tātou i tēnei wā, i raupatungia e te kāwanatanga. Ko ngā Marae maha o Waikato e noho ana ki aua whenua, kua whakatōpūngia ki raro i te maru o Waikato-Tainui. Ā, ko tātou tērā.

TAMA:

Wow Koro, nō reira, ehara tēnei oranga i te mea hōu ki a tātou?

KORO TAME:

Kāo boy. Kua roa tātou e whawhai ana kia piki te oranga o te iwi. Koirā te moemoeā o Te Puea. Kia tupu, kia hua, kia puāwai te iwi. Nō reira ko te kaupapa o tēnei Marae, kia manaaki i te tangata ahakoa nō whea, ahakoa ko wai, kia tupu pai ngā tamariki, kia whai hua ai ngā tāngata, kia puāwai te whānau.

TAMA:

Wīare Uncle, tino mīharo tērā ki a au.

KORO TAME:

Āe, nō reira, ko ngā rautaki o te Marae, kia manaaki i te whānau kia taea ai e rātou te whiwhi mahi, te whiwhi moni, me te whiwhi kāinga.

TAMA:

Āe tino pīrangi ana ahau kia whiwhi mātou i tō mātou ake kāinga.

HURI:

Tēnā, me mutu tō pahupahu e Tama. Anei he mahi māu, tīkina te hāpara rā. Māu māua ko Uncle John Boy e āwhina ki te keri i te kāri me te whakarite i te wairākau.

TAMA:

E kī! He piro te wairākau!

HURI:

Āe, engari mahia.

Ka paku kata a koro Tame rāua ko Uncle Huri. He mīharo ki a rāua te ngākau māhaki o te tamariki.